

– довільність психічних процесів і поведінки;
– наявність передумов навчальної діяльності (сформованість різних видів компетенцій за БКДО).

Отже, першочерговими завданнями передшкільної освіти вважаємо реалізацію компонентів і показників дошкільної зрілості, які були здійснені під нашим керівництвом у НВК "Школа праці" в м. Херсон.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Базовий компонент дошкільної освіти// Дошкільне виховання. – №7. – 2012.
2. Богуш А. Маліновська Н. Перші кроки грамоти: перед шкільний вік/ А. Богуш, Н. Маліновська. – К.: Видавничий дім "Слово", 2013 р.
3. Кудрявцев В.Т. Психологія розвитку человека/ В. Т. Кудрявцев. – Рига: "Експеримент", 1999.
4. Степанова Т.М. Трансформація змісту передшкільної освіти в історії розвитку вітчизняної дошкільної педагогіки (кінець ХІХ-ХХ століття)/ Т. М. Степанова. – К.: Видавничий Дім "Слово", 2011

Богуш А.М.

ПОДГОТОВКА ДЕТЕЙ К ШКОЛЕ В ИЗМЕРЕНИИ ДОШКОЛЬНОЙ ЗРЕЛОСТИ

В статье представлен анализ проблемы подготовки детей к школе; дана характеристика понятий: "непрерывность образования", "преемственность", "психологическая готовность", "подготовка к школе", "предшкольное образование", "дошкольная зрелость".

Ключевые слова: непрерывность, дошкольное образование, начальное образование, дошкольная зрелость.

Bogus A.M.

THE CHILDREN'S` TRAINING FOR SCHOOL IN DIMENSION OF SCHOOL READINESS

The article deals with the analysis of problem children's` training for school. The characteristic of notions 'continuity of education', 'succession', 'training for school', 'psychological readiness', 'school readiness' is represented in it.

Key words: succession, preschool education, basic public education, school readiness.

УДК 373.2:373.06.004.12

Айзенбарт М.М.

РЕЗУЛЬТАТИ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ РІВНІВ СФОРМОВАНОСТІ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Статтю присвячено аналізу результатів констатувального експерименту із виявлення рівнів сформованості соціально-комунікативної компетенції старших дошкільників. У статті висвітлено добір комплексу діагностичних процедур для виявлення рівнів сформованості соціально-комунікативної компетенції дітей старшого дошкільного віку.

Ключові слова: соціально-комунікативна компетенція, критерії сформованості соціально-комунікативної компетенції, рівні сформованості соціально-комунікативної компетенції, серія діагностичних завдань.

Відомо, що у дошкільному віці формуються основи соціально-комунікативної компетенції дитини: вміння розуміти настрій, потреби і поведінку іншої людини; орієнтуватися у ситуації спілкування та взаємодії. Соціально-комунікативно компетентний дошкільник здатний вибрати адекватну манеру комунікації; вміє попросити про допомогу і

надати її; поважає бажання інших осіб; може включатися у спільну діяльність із ровесниками і дорослими. Крім того, така дитина не заважає своєю поведінкою іншим, уміє стримувати себе і повідомити про свої потреби у прийнятній формі [2, с. 45].

Зміст поняття „соціально-комунікативна компетенція” ми розглядали, виходячи з „Базового компонента дошкільної освіти”, де воно визначається як: 1) обізнаність дошкільника з різними соціальними ролями людей; з елементарними соціальними та морально-етичними нормами міжособистісних взаємин; 2) уміння дотримуватися відповідних правил під час спілкування; 3) здатність взаємодіяти з особами, які оточують дитину, тобто узгоджувати з ними свої дії, поведінку; усвідомлювати власне місце в певному соціальному середовищі; позитивно сприймати себе; 4) уміння співпереживати, співчувати, допомагати іншим; 5) володіння відповідними способами комунікації в різних життєвих ситуаціях [1, с. 1 – 10].

Вивченням соціальних компетенцій займалися Г. Білицька, Н. Білоцерківець, А. Брушлінській, Є. Коблянська, Л. Коломійченко, С. Краснокутська, А. Кулин, В. Куніцин, О. Миколаїв, У. Пфінгстен, К. Рубін, Л. Роуз-Креснор, В. Цветков та інші.

Теорія і практика формування комунікативної компетенції розроблялася науковцями Г. Андрєвою, І. Бехом, Ю. Ємельяновим, Ю. Жуковим, Л. Миловановим, О. Муравйовою, Л. Петровською, С. Титовим та ін.

Проблему становлення взаємин дошкільників під час гри опрацьовували багато знаних психологів і педагогів: Л. Артемова, Л. Виготський, В. Воронова, Г. Григоренко, Д. Ельконін, О. Запорожець, Н. Короткова, А-С. Макаренко, Д. Менджеричька, О. Усова, К. Щербакова, Н. Михайленко та ін.

За мету у статті поставлено завдання описати результати констатувального експерименту із виявлення рівнів сформованості соціально-комунікативної компетенції дітей старшого дошкільного віку.

Констатувальний етап експерименту передбачав розв’язання низки завдань, а саме:

1. Визначення критеріїв оцінювання, показників соціально-комунікативної компетенції дітей старшого дошкільного віку.

2. Перевірка вміння вихованців застосовувати відповідні способи спілкування з дорослими та однолітками.

3. Виявлення здатності старших дошкільників до ефективної взаємодії в групі.

Відповідно до змістових аспектів компетенції ми виділили критерії та показники, за якими можна визначити рівень сформованості соціально-комунікативної компетенції.

Характеризуючи соціально-комунікативну компетенцію, ми виокремили такі її критерії:

- соціально-перцептивний;
- комунікативний;
- інтерактивний.

Кожен з критеріїв розкривався через систему показників, що відображали ступінь сформованості окремих складових соціально-комунікативної компетенції. При виборі показників враховували їх надійність (кількісне вираження та якісна інтерпретація), доступність (можливість застосування в умовах дошкільного закладу), а також системність (тобто взаємозв’язок компонентів). Стисло охарактеризуємо перелічені критерії соціально-комунікативної компетенції.

1. Перший критерій – соціально-перцептивний – включає такі показники: вміння розуміти емоційний стан людей, котрі поруч; емоційна спрямованість на однолітків у групі та знання норм соціальної поведінки.

2. Другим критерієм соціально-комунікативної компетенції є комунікативний. Він охоплює такі показники: розуміння дитиною специфіки комунікативної ситуації, вміння вести діалог з дорослими та ровесниками; отримати необхідну інформацію у спілкуванні, вислухати співрозмовника; спокійно відстояти свою думку, урахування соціальної ролі та комунікативної культури партнера тощо.

3. І останній, третій критерій соціально-комунікативної компетенції – інтерактивний – відображають такі показники, як уміння взаємодіяти в групі, виконувати колективні завдання, брати на себе відповідальність, співвідносити свої бажання з інтересами інших; надавати та отримувати допомогу, спокійно реагувати у конфліктних ситуаціях тощо.

На основі вказаних критеріїв та показників було визначено три аналогічні рівні розвитку соціально-комунікативної компетенції дітей старшого дошкільного віку: високий, середній, низький. Коротко охарактеризуємо кожен з них.

Старші дошкільники, у яких виявлено *високий рівень* розвитку соціально-комунікативної компетенції, характеризувалися позитивним сприйняттям інших, навичками просоціальної поведінки, спрямованістю на конструктивну взаємодію з дорослими та однолітками, активним спілкуванням, умінням самотужки залагоджувати конфліктні ситуації.

У дітей старшого дошкільного віку із *середнім рівнем* розвитку соціально-комунікативної компетенції простежували домінування спілкування з дорослими, почуття невпевненості у взаєминах з однолітками, схильність розв'язувати проблемну ситуацію з допомогою дорослих або ровесників, відсутність ініціативи у спільній діяльності, вияв як позитивних, так і негативних форм поведінки.

Низький рівень розвитку соціально-комунікативної компетенції старших дошкільників спричиняв труднощі в розумінні емоційного стану співрозмовника, малообізнаність із соціальними нормами, ускладнену комунікативну діяльність, підвищену конфліктність, небажання встановлювати конструктивну взаємодію загалом.

Проаналізуємо результати констатувального етапу нашого експериментального дослідження. Вихідний рівень сформованості соціально-комунікативної компетенції дітей старшого дошкільного віку визначався у групах А та В, (кожна – по 90 осіб п'ятишестирічних вихованців).

Для з'ясування вказаного рівня було використано серію діагностичних завдань. Для достовірності результатів ми застосовували різні методи дослідження: спостереження, бесіди, анкетування, проблемні завдання тощо.

На завершальному етапі дослідження було проведено зіставну характеристику сформованості рівнів соціально-комунікативної компетенції дітей старшого дошкільного віку порівняно з констатувальним етапом. Її загальний показник у старшого дошкільника визначався згідно з окресленими нами критеріями: соціально-перцептивним, комунікативним та інтерактивним.

Кожен критерій соціалізації дитини дошкільного віку (соціальна адаптивність, соціальна активність і соціальна компетентність), зі свого боку, є компонентом загального рівня соціалізації, тому між ними простежується певна кореляція. Для перевірки цієї гіпотези виконано обчислення лінійного коефіцієнта кореляції за формулою

$$R = \frac{\overline{xy} - \bar{x} \cdot \bar{y}}{\sigma_x \cdot \sigma_y}$$

Де (x і y – значення довільної пари критеріїв соціально-комунікативної компетенції); $\overline{xy}$ – середнє значення добутку x на y ; $\bar{x}$ і $\bar{y}$ – середні значення відповідних ознак; σ_x і σ_y – середні квадратичні відхилення, знайдені за ознаками x і y . Його показник близький до одиниці (ЕГ (експериментальна група) – 0,9809; КГ (контрольна група) – 0,9778), що підтверджує існування кореляції між різними компонентами загального рівня соціалізації.

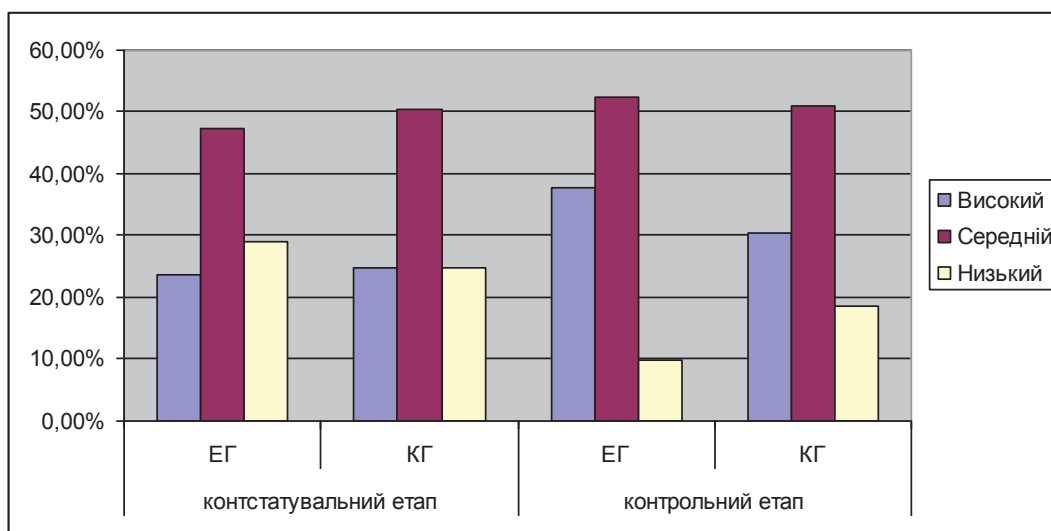
Аналіз завдань проведеного контрольного етапу експерименту дав змогу порівняти результати, здобуті на початку і наприкінці дослідження, виявити суттєве значне зростання рівнів соціально-комунікативної компетенції дітей з експериментальної групи, а також зміни у контрольній групі. Порівняльні кількісні дані рівнів соціально-комунікативної компетенції дітей контрольної та експериментальної груп відображено в таблиці 1.1 і рис. 1.

**Рівні сформованості соціально-комунікативної компетенції
дітей експериментальної та контрольної груп (%)**

Рівні	Констатувальний етап		Контрольний етап	
	ЕГ	КГ	ЕГ	КГ
Високий	23,7	24,8	37,7	30,3
Середній	47,4	50,4	52,3	51,1
Низький	28,9	24,8	10	18,5

Результати, наведені в таблиці 1.1, засвідчують кількісні зміни рівнів соціально-комунікативної компетенції дітей старшого дошкільного віку в обох групах. Однак позитивна динаміка зростання цих рівнів є значимою лише в експериментальній групі дітей дошкільного віку. Одержані та представлені у таблиці 1.1 дані переконливо доводять, що в умовах застосування експериментальної програми досягнуто значного підвищення рівня сформованості розглядуваної соціально-комунікативної компетенції.

Аналіз рівневої динаміки засвідчує, що високого рівня соціально-комунікативної компетенції досягли 33,7 % дітей експериментальної та 30,3 % дітей контрольної груп. Як бачимо, позитивний вплив реалізованої формульованої програми в експериментальній групі виявився у значному підвищенні рівнів сформованості соціально-комунікативної компетенції. Середній рівень на початковому етапі експерименту становив 47,7 % (ЕГ) і 50,4 % (КГ), тоді як кінцеві результати констатували 56,6 % (ЕГ) і 51,1 % (КГ). Особливо наочно простежуються зрушення у показниках низького рівня. Якщо на початку експерименту вони дорівнювали відповідно 28,9 % (ЕГ) і 24,8 % (КГ), то на кінцевому етапі ці результати значно знизилися в експериментальній групі (13,3 % (ЕГ)) і лише у контрольній групі становили 18,5 %.

Рис. 1. Рівні соціально-комунікативного розвитку дітей експериментальної та контрольної груп (%).

Опишемо одержані результати. Дітям експериментальних та контрольних груп було запропоновано завдання, аналогічні тим, що використовувалися на констатувальному етапі експериментальної роботи.

Перша серія завдань була спрямована на виявлення в дошкільників уміння розуміти різні емоційні стани, позитивно сприймати інших, аналізувати ситуацію, а також обізнаності із соціальними нормами.

Збільшилася частка дітей (78 %), які самостійно правильно визначили емоційний стан. Значно зменшилася кількість дітей, що не могли передати або впізнати емоцію (до експерименту – 20 %, а після – 9 %).

Результати виконання діагностичного завдання „Дзеркало настрою” показали, що діти стали зрозуміліше передавати почуття через міміку, жести, використовували правильну інтонацію. Відсоток старших дошкільнят, які мали труднощі у визначенні емоційного стану однолітка, зменшився на 8 %.

Аналізовані результати досліджень за першим критерієм до і після експерименту представлено в таблиці 1. 2

Таблиця 1.2.

Показники рівня соціально-комунікативної компетенції за соціально-перцептивним критерієм після формульованої експериментальної роботи (%)

Рівні	Констатувальний етап		Контрольний етап	
	ЕГ	КГ	ЕГ	КГ
Високий	26,7	28,9	40	32,2
Середній	44,4	47,8	50	50
Низький	28,9	23,3	10	17,8

Наступна серія завдань була спрямована на виявлення в дітей комунікативних умінь.

У межах другого блоку завдань у дітей виявляли вміння вступати в контакт, вести діалог, дотримуватися норм мовленнєвого етикету. Так, результати контрольного етапу експерименту показують, що частка вихованців, які легко налагоджують спілкування з дітьми та дорослими, ввічливо, спокійно висловлюють свої думки, прохання, вживають ввічливі слова зростає, на 10 %. А ось відсоток дошкільнят, котрі зазнавали мовленнєвих і комунікативних труднощів, були байдужими до дорослих та однолітків, зменшився з 26 % до 10 %.

Проведення гри „Що ти скажеш?” засвідчило збільшення чисельності дітей, які вміють попросити необхідне, вступити в контакт з однолітками, на 12 %. Результати завдання „Інтерв'ю” показали, що вихованці сміливіше, активніше ставили запитання на запропоновані теми, а їх словниковий суттєво запас збільшився. Логічність і послідовність процесу отримання інформації та подальшої її передачі теж проявлялись у більшій частині дітей (47 %). Навіть сором'язливі, мовчазні дошкільнята без сторонньої допомоги могли взяти простеньке інтерв'ю.

Після сюжетно-рольової гри „Безлюдний острів” ми помітили, що значно збільшилася частка (на 18 %) ініціативних дітей, які охоче погоджувалися на керівні ролі, брали участь в обговоренні, висловлювали численні пропозиції, проявляли вміння вислухати іншого, домовитися про спільний результат. Відсоток старших дошкільнят, які не проявляли активності й ініціативності, але були позитивно налаштованими на однолітків і спільну діяльність, залишився майже незмінним. Водночас зменшилася кількість дітей, котрі не вступали в обговорення: якщо до початку експерименту вони пасивно погоджувалися з ініціаторами, не висловлювали своєї думки, то на контрольному етапі вони вже вербалізували свої погляди, відстоювали їх, – правда, не завжди спокійно.

Проаналізуємо за таблицею 1. 3 сформованість соціально-комунікативної компетенції старших дошкільнят за комунікативним критерієм.

Таблиця 1.3.

Показники соціально-комунікативної компетенції дітей старшого дошкільного віку за – комунікативним критерієм після формульованої експериментальної роботи (%)

Рівні	Констатувальний етап		Контрольний етап	
	ЕГ	КГ	ЕГ	КГ
Високий	25,6	24,4	35,5	28,9
Середній	44,4	47,8	55,6	50
Низький	30	27,8	8,9	21,1

Як бачимо, в експериментальній групі відбувся значний позитивний перерозподіл дітей щодо рівнів розвитку комунікативних умінь. Якщо на етапі констатувального зрізу він був високим у 25,6 % дітей, то на контрольному етапі експерименту – 35,5 %. Середній рівень зазначених умінь до початку навчання було виявлено у 44, 5 % вихованців, на прикінцевому зрізі його було зафіксовано у 55,6 % старших дошкільників експериментальної групи. Низький рівень розвитку комунікативних умінь простежено лише у 8,9 % дітей (на констатувальному етапі – 30 %).

Значних змін, як видно з таблиці, щодо розвитку комунікативних умінь у дошкільнят контрольної групи на прикінцевому етапі експерименту не відбулося. Так, до високого рівня "піднялися" лише окремі діти – 28,9 % (до навчання – 24,4 %). На середньому рівні опинилися 50% вихованців (47,8 %). Дещо зменшилася частка дітей, яким притаманний низький рівень комунікативних умінь. Відносна кількість дошкільників, які перебували на низькому рівні, знизилася до 21,1 % (порівняно з 27,8 %).

За допомогою завдань третьої серії з'ясовували вміння старших дошкільників ефективно взаємодіяти, долати конфліктні ситуації.

Після виконання завдання „Помічники” частка дітей, які проявляли вміння співвідносити свої інтереси й бажання з інтересами інших, брати участь у колективній справі, приймати та надавати допомогу збільшилася на 17 %. Водночас зменшилася кількість пасивних, конфліктних вихованців (на 6 %).

Результати проведеної гри „Олівець” засвідчили підвищення показника стриманості й толерантності в конфліктних ситуаціях. На контрольному етапі експерименту 38 % дітей продемонстрували вміння вислухати думку іншої дитини, знайти спільний варіант залагодження конфлікту. 50 % старших дошкільників охоче ішли на поступки. Зменшився відсоток відверто конфліктних дітей (на констатувальному етапі – 26 %, а на контрольному – 17 %).

Проаналізуємо зміни показників соціально-комунікативної компетенції за інтерактивним критерієм, скориставшись таблицею 1. 4

Таблиця 1.4.

Показники рівнів соціально-комунікативної компетенції за – інтерактивним критерієм після формувальної експериментальної роботи (%)

Рівні	Констатувальний етап		Контрольний етап	
	ЕГ	КГ	ЕГ	КГ
Високий	18,9	21,1	37,8	30
Середній	53,3	55,6	51,1	53,4
Низький	27,8	23,3	11,1	16,7

Як бачимо, в експериментальній групі дошкільного закладу відбулися значні зміни щодо вміння ефективно взаємодіяти. Так, частка дітей із високим рівнем цього вміння збільшилася на 18,9 %; із середнім та низьким рівнями зменшилася відповідно на 2,2 % та на 16,7 %.

Після проведеного експерименту виявлено зміни у дітей контрольної групи. Так, високий рівень комунікативних умінь показали на 8,9 % вихованців більше, ніж в експериментальній групі; середній рівень – на 1,2 %; низький рівень – на 6,6 % менше.

Отже, результати контрольного етапу нашого експерименту показали, що діти експериментальної групи виконували трудові дії з усвідомленням необхідності. Пропонуючи допомогу одне одному, вони мотивували це так: „Треба одне одному допомагати”, „Друзям завжди треба допомагати”.

Спостереження засвідчило, що вихованці стали більше виявляти ініціативність та самостійність в усіх видах діяльності, насамперед в ігровій. Сюжетно-рольові ігри, що об'єднували своїм сюжетом до дванадцяти дітей, були змістовними та довготривалими. Старші дошкільники прагнули до взаємодії, виявляли ініціативу, пропонували допомогу. У

процесі гри, щоб краще порозумітися, дошкільнята казали одне одному: „Я з тобою дружу“, „Я з тобою поділюся“.

Активність, самостійність та ініціативність дітей виявлялися у пропозиціях одноліткам погратися у різні види ігор, самостійному розподілі ролей з урахуванням спільних інтересів та уподобань, а також, у виборі ігрового матеріалу, розгортанні задуму та сюжету гри. На противагу констатувальному експерименту, відсутні випадки відмови вихованців від участі в різних видах ігор. Експериментальна робота, під час якої дітей продовжували вчити узгоджувати свої дії з однолітками, відрізняти соціально прийнятну поведінку від асоціальної, долати почуття відчуженості та агресії, усувати захисні бар'єри, формувати емоційний відгук, зумовила подолання невпевненості в собі, оволодіння навичками взаємопідтримки, спонукала бачити в однолітках друзів та ігрових партнерів. Дошкільнята легко узгоджували ігрові дії, виконували в іграх соціальні ролі дорослих, передавали у гри особисті риси людей окремих професій.

Суттєвих змін у якісному розвитку соціальної активності дітей контрольної групи не спостерігалось. У них підвищилися показники високого і середнього рівнів комунікативних умінь, зменшилася кількість дітей із низьким рівнем. Вихованці аналогічної якості контрольної групи здебільшого взаємодіяли тільки зі значущими для них дорослими, рідко налагоджували контакти з однолітками чи відмовлялися від участі в іграх, при виникненні конфліктів часто зверталися за допомогою до дорослих, виконували доручені дорослим справи тільки за умови багаторазового його нагадування.

Проведена експериментальна робота дала змогу дітям засвоїти культурно-фіксовані засоби і способи орієнтації у сфері розуміння поведінки людей та використовувати їх у практичній взаємодії, сформуванню вміння долати проблеми, що при цьому виникають.

Після здійснення експерименту зменшилася кількість дітей, яким були властиві мовчазливість, прагнення до усамітнення, відчуженість та сором'язливість. Вони почали брати участь у різних видах діяльності, охоче спілкувалися з однолітками, позитивно ставилися до взаємодії з іншими.

Результати контрольного етапу експерименту засвідчили недостатню ефективність традиційних педагогічних підходів до формування соціально-комунікативної компетенції дітей старшого дошкільного віку, тому перспективи подальших досліджень вбачаємо у реалізації програми поетапного використання різноманітних ігрових засобів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Базовий компонент дошкільної освіти [Електронний ресурс] / [авт. кол-в : Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л. та ін.]. – К. : Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України), 2012. – 26 с. – Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/690/bazovij_komponent-doshkilnoji_osviti_v_ukrajini/.
2. Програма розвитку дитини дошкільного віку „Українське докілья" / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. – Тернопіль : Мандрівець, 2012. – 264 с.

Айзенбарт М.М.

РЕЗУЛЬТАТЫ СРАВНИТЕЛЬНОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ УРОВНЕЙ СФОРМИРОВАННОСТИ СОЦИАЛЬНО-КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Статья посвящена анализу результатов констатирующего эксперимента по выявлению уровней сформированности социально-коммуникативной компетенции старших дошкольников. В статье освещен отбор комплекса диагностических процедур по выявлению уровней сформированности социально-коммуникативной компетенции детей старшего дошкольного возраста.

Ключевые слова: критерии сформированности социально-коммуникативной компетенции, серия диагностических задач, социально-коммуникативная компетенция, уровни сформированности социально-коммуникативной компетенции.

*COMPARATIVE CHARACTERISTICS FINDINGS OF LEVELS OF FORMATION OF
PRESCHOOL CHILDREN SOCIAL AND COMMUNICATIVE COMPETENCE*

The article deals with results of the experiment on revealing the levels of social-communicative competence of senior preschool children, the selection of diagnostic procedures for defining on the levels of social and communicative competence of preschool children is also presented in the article.

Key words: social-communicative competence, criteria social and communicative competence formation, levels of social and communicative competence aselection of diagnostic tasks.

УДК 373.21

Анісімова О.Е.

ПЕДАГОГІЧНА ЦІННІСТЬ РЕЖИСЕРСЬКИХ ІГОР

Статтю присвячено розкриттю сутності режисерської гри як виду діяльності, питань організації її ігрового простору, розгляду специфіки проведення такого типу ігор у різні вікові періоди, аналізу ролі дорослого у проведенні індивідуальних та спільних режисерських ігор, дослідженню використання іграшок-замінників.

Ключові слова: режисерська гра, предмети-замінники, особистісний підхід, самоактивність дитини.

Модернізація дошкільної освіти передбачає впровадження особистісно орієнтованої моделі, підґрунтям якої є збереження дитячої субкультури, розвиток специфічних для даного вікового етапу форм активності та видів діяльності. Становлення особистості в дошкільному віці вимагає передусім задоволення потреби в активності.

Дитина формується не лише під впливом організованого навчання, а й завдяки власній активності, в результаті спонтанних впливів, самостійних життєвих відкриттів. Через самоактивність забезпечується формування свідомості малюка, яка є ядром особистісного зростання [1, с.75].

Можна стверджувати, що тема гри ніколи не втрачає своєї актуальності як не втрачає актуальності потреба людини до самовдосконалення, до постійного розвитку.

Таким чином, дитина, яка оволоділа режисерською грою, завжди зуміє підіграти реальному партнеру в сюжетно-рольовій грі. Окрім того, вона зможе грати в одну й ту саму гру по-різному, вигадуючи нові події, обмірковуючи різні ситуації, які трапляються в її житті. Особливу значимість режисерська гра набуває у зв'язку з тим, що вона розвиває у дитини здатність бачити ціле раніше за його частини. А ця здатність є специфічною характеристикою уяви.

Одночасно зростає вміння відображати в грі відносини між людьми, способи поведінки в різних ситуаціях.

Таким чином, перед дитиною відкриваються не тільки правила поведінки, але і їх значення для встановлення і підтримки позитивних взаємин з іншими людьми.

Особливо активним є розвиток дітей під час ігор, які вони самі придумують. Такі ігри вважають творчими, оскільки ігрова діяльність у них має яскраво виражений самодіяльний і творчий характер [5, с.337].

Сюжетні ігри у психолого-педагогічній теорії та практиці здавна вважаються засобом соціалізації дитини, своєрідною формою самовизначення й самоствердження особистості, яка задовольняє потребу дитини в активній діяльності. У режисерських іграх дитина переходить від ігрових дій з іграшкою до гри за власним задумом, самостійно визначаючи сюжет та ігрові засоби